ИСОҚЖОН НИШОНОВ

АФҒОН ШАМОЛИ

ОЛТИН УЗУК ИЗИДАН

ИСОҚЖОН НИШОНОВ

АФҒОН ШАМОЛИ

ОЛТИН УЗУК ИЗИДАН

11 КИТОБ

«TAFAKKUR»
Тошкент 2017

84(5Ў)6
821.512.133-31
Н 69

Нишонов, Исҳоқжон.
Афғон шамоли [Матн] К. 11 / И. Нишонов. - Тошкент : Tafakkur, 2017. - 224 б.

УЎК 821.512.133-31
КБК 84(5Ў)6

ISBN: 978-9943-24-123-7

© «Tafakkur» 2017 йил.
© Исоқжон Нишонов

ИСТАНБУЛ

Сокин эди паёнсиз денгиз, тўлқин-тўлқин бўлиб, кўнгилларга завқ бағишлаб чайқаларди. Марварид мисоли томчилар қуёш нурида жилоланиб кўкка сапчирди. Чағалайлар кумуш қанотларини ёйиб, тумшуқларини сувга тегизгудек ҳолатда рақс тушаётгандек парвоз қилишарди. Сувнинг шовуллашига уйғунлашиб кетарди овозлари. Олис сафарга йўл олган улкан кемалар қуйруқлари билан мовий денгизнинг армонли кўксини ёриб, бандаргоҳдан узоқлаша адоқсиз уммон бағрига кириб борарди. Соҳил ҳамишагидек одамларга тўла. Сув ичида чопқиллаб, ўйноқлаб юрарди болалар, шиддат билан келаётган тўлқин қирғоққа яқин қолгач шаштидан тушиб, болаларнинг оёқларига ҳолсиз урилар, ажиб бир тароват бахш этиб изига қайтарди. Тиккага кўтарилаётган офтоб ёқимли тафтини борлиқ узра сочарди. Дам олувчилар саябонлар остида чалқанча ётганча намиққан ва шўх тўлқинлар ювиб турган қум устида баданларини тоблашарди. Соҳилдан юз метрча ичкарида мотори ўчирилган яхта енгил чайқаларди. Анчадан буён шу ерда турарди. Негадир тўлқинлар сурмас, жойидан қимирлатмасди. Унинг тушмуғи олдида учта одам ўтирар, учови ҳам нигоҳини бандаргоҳ томонга тикиканча туришарди. Иссиқ тафтидан буғлаётган туман у қадар қуюқ бўлмаса-да, олисни кўриб бўлмасди. Биз эътиборимизни қаратган кимсалар кимнидир кутишаётганини ҳаракатларидан сезиш қийин эмасди. Юзларида сабрсизлик, бироз безовталик зоҳир. Ниҳоят; улар шу томон келаётган катерни кўришди. Ўринларидан туришди. Бирлари кўлига дурбин олиб уни кузатди. Бироқ тумшуғи сувни икки ёнга ёриб,

сачратиб, изидан оппоқ кўпиклар ҳосил қилиб келаётгани боис, унинг ичида ўтирганлар каби ёнбошидаги белги ҳам кўринмасди. Бу учовлонни ташвишга солди. Қатер катта тезликда айнан яхта тўхтаб турган жойга бостириб келарди.

– Полиция! – ваҳимали овозда қичқирди қўлига дурбин олган кимса.

Ўтирганлар ғимирлаб қолишди.

– Моторни юргизинглар! – буйруқ берди бошқа бири.

Яхта ичида шовқин кўтарилди. Мотор гуриллади. Қушлар ҳуркиб, йироқларга учди. Бироқ уларнинг хавотири ўринсиз эди. Дурбинли кимса қичқирди:

– Ўзимизники!

Унинг овози шовқинни босди, шериклари енгил нафас олиб ўз жойларига қайтишди. Маторни ўчиришга эса шошилишмади. Кузатувчи катернинг тумшуғидаги таниш белгини кўриб қолганди. Юқоридаги тўполон пастга ҳам эшитилганди. Елкасига жунли халат ташлаб олган, офтобда қорайган ярим ялонғоч бадани кўриниб турган кимса юқорига кўтарилди.

– Нима гап?! – сўради у қаршисида турган хизматкордан.

– Анатолий Аркадьевич, турк келмоқда! – шоша-пиша жавоб қилди у.

Анатолий қўлидаги соатига қараб:

– Ўн дақиқага кечикди, тулки! – деди. Оғзидан чиққан сўз унинг аччиқланганини эмас, аксинча, кутаётган одами келаётганидан мамнунлигини билдирарди.

Катер яхтага яқин келиб тўхтади. Хизматкорлар тахта ташлаб кўприк ҳосил қилишди. Олтмиш беш ёшлардаги одам катер ичидан чиқиб, кўприкдан ўтиб келди. Анатолий уни қарши олди.

– Хуш келибсиз, Баққолбэй! Сизни уринтириб қўйганим учун узр...

– Ҳожати йўқ, қадрдоним! Учрашувни соҳилдан олисда ташкиллаштириб маъқул иш қилибсиз! – деди Баққолбэй руснинг узатган қўлини қисиб.

– Хавфсизлик чоралари бизга таҳдид солиши мумкин бўлган хатарлардан сақлайди! Қани, марҳамат!

– Гапингизга қўшиламан, кўчалар, уйлар видеолаштирилган, кўзга кўринмас овоз ёзғичлар ўрнатилган, қаттиқроқ аксиргани ҳам қўрқасан, – деди Баққолбэй бош чайқаб.

Улар юмалоқ стол атрофидаги курсиларга ўтиришди.

– Хўш, муҳтарам Баққолбэй, камина учун қимматли бўлган соғлигингиз жойидами? – сўради Анатолий.

– Нолимайман, ҳар куни яратгандан ўзимга ва сизга омонлик, ишларимизга ривож тилайман.

– Сизнинг дуоларингиз ижобатсиз қолмайди!

– Куттириб қўйганим боис каминанинг узрини қабул қилинг!

– Узрга ҳожат йўқ. Муҳими, учрашув баҳона дийдорлашувимиз – улуғ бахт, муҳтарам Баққолбэй. Хўш, мени қувонтирадиган қандай хушхабарлар келтирдингиз?

– Сиз учун анчагина янгиликлар йиғилиб қолди, азизим.

– Шундайми?

– Бир хушхабар бор...

Руснинг қулоғи динг бўлди.

– Қандай хабар экан?

– Яқинда одамларимдан бири Афғонистонда бўлиб, толибонлар ҳукуматининг раҳбарлари билан учрашиб қайтди.

– Бунинг ишимизга нима дахли бор?

– Дахли шундаки, энди биз «дори»ларни фермерлардан эмас, балки ҳукумат тепасида турган дўстларимиздан оламиз.

– Сиз уларга ишонасизми?

– Ҳа, улар ишончли одамлар, бизни ҳеч қачон уялтириб қўймайди.

– Шуни унутмангки, Баққолбэй, сиз айтаётган амалдорлар бугун бор, эртага ўққа учиб кетиши мумкин.

Бу гапдан Баққолбэйнинг кулгиси қистади.

– Гапингизга қўшила олмайман, азизим, афғон заминида уруш неча йиллардан буён давом этаётган бўлса, билингки, бирорта мансабдор ўққа учмаган. Урушни улар бошлашади, ўққа эса оддий инсонлар учади.

– Сиз айтган амалдорлар бизга «дори»га ўз хунларини ҳам қўшиб беришса керак. – Руснинг овозидан Баққолбэйнинг таклифига рози эмаслиги сезилиб турарди. – Биз фермерлар билан алоқага чиққанимиз дурует. Биринчидан улар «дори»ларини ўзлари етиштиришади. Биринчи қўл, устама қўйишмайди. Иккинчидан, уларга маблағ керак. Бизнинг шартимизга кўнишга мажбурлар!

– Гапингизга кувватлаган ҳолда ўзимнинг айрим фикрларимни айтишга ижозат беринг, – Баққол руснинг асабийлашаётганини сезди.

– Марҳамат, сиз билан бизларни ягона мақсад бирлаштирган!

– Бизга «дори» етказиб берадиган раҳбарга пул керак эмас. Унинг бойлиги ҳаддан ташқари бисёр.

– Ҳадя қилмоқчими?

– Йўқ, у биздан бошқа нарса олмоқчи.

– Хўш, нима истайди, ўша жаноб?

Баққолбэй умидли кўзларини русга тикиб турди-да, гапни узоқдан бошлашга қарор қилди:

– Ўзингизга аёнки, айни пайтда Афғонистондаги бир қатор вилоят ҳокимлари ўртасида катта тортишув ва жанжаллар юзага келмоқда. Толибонлар эгаллаб олган шаҳару қишлоқларни бирин-кетин ташлаб чекинишмоқда. Назаримда, улар ўз ғалабаларидан кўра мағлубиятларига кўпроқ ишониб қолган кўринади. Аҳоли эса толибонларга қарши қўлига қурол олмоқда. Қундуз, Хонабод ва Банги шаҳарларини халқ ўз назоратига олди. Толибонларнинг қурол-аслаҳалари, ўқ-дорилари таги кўриниб қолган кўринади. Пешавор, Кунар, Файзиобод каби вилоят ҳокимлари ёрдамчиларини Кашмирий жанобларининг олдига юбориб, катта миқдорда қурол-аслаҳа талаб қилишибди. Бу гап мулла Умарнинг қулоғига етиб борган. У таклифни маъқуллаган. Қандай қилиб бўлмасин қурол-аслаҳа захирларини кўпайтиришни маслаҳат берган. Бу борада дўстларимиз сизнинг ёрдамингизга муҳтождирлар!

– Менинг ёрдамимга? – ажабланиб елка қисди Анатолий.

– Шундай!

Рус учун кутилмаган таклиф эди бу. «Темирни қизиғида бос» мақолига ҳамиша амал қиладиган Баққол руснинг миясига бошқа фикр келиб қолмаслиги учун шошиб сўзида давом этди.

– Менимча, биз улар билан муносабатни яхшилаб олсак, анча даромадга эга бўламиз. Келгусидаги ишларимизга йўл очилади. Бир сўз билан айтганда, янги давлат ўзимизнинг қадрдон уйимизга айланади.

– Улар мендан нима исташади?

– Қурол!

– Ахир, мен...

Баққолбой руснинг фикрини якунлашга қўймай, оғзидан сўзини юлиб олди.

– Биламан, азизим, қўлингиздан хўп иш келади. Сиз кўп нарсаларга қодирсиз. Россияга эмас, балки жаҳоннинг қудратли давлатларига ҳам қўлингиз етади.

– Уларга қандай қурол керак? – сўради Баққолнинг мақтовидан ғурурланиб кетган Анатолий.

Баққол тилининг учида турган сўзни айтди:

– «Град»!

Анатолий чўчиган одамдек сесканди.

– Бу қандай қурол эканлигини биласизми?

Туркнинг ялпоқ юзи нохуш табассумдан хунуклашди.

– Очиғини айтсам, «Град»нинг қандай қурол эканлигидан бехабарман, бироқ уни топиш қўлингиздан келишига қаттиқ ишонаман, – деди яна ялтоқланиб. Баққол бу сўзни шундай оҳангда айтди-ки, эътирозга оғиз жуфтлаган Анатолийнинг айтмоқчи бўлган сўзи тилида қолди. Ўрнига бошқа сўз айтилди.

– Унинг қора бозордаги нархидан хабардормисиз?

Баққол учрашувга пухта тайёргарлик кўрмагани, ҳеч бўлмаса, «Град» ҳақида етарли маълумотларга эга бўлмагани учун ўзини койиди. Аммо, шу топда дилидагиларни тилига кўчиришга журъат этолмади.

– Нари борса, эллик минг доллардир-да! – деди тусмоллаб.

Юзларида жиддийлик аломати зоҳир бўлган Анатолий бошини чайқади. Ўртага оний сукунат чўкди. Яхта тепасидан бир гала қушлар учиб ўтди.

– Адашдингиз, афэндим, сиз айтган қуролнинг қора бозордаги қиймати юз минг доллардан юқори, – ниҳоят тилга кирди рус. У бу сўзни паст овозда айтган бўлса-да, туркнинг қулоғида жаранглагандек бўлди. У «Град»нинг бу қадар қиммат туришини хаёлига келтирмаганди.

– Ваъда қилингандан кейин бажаришга мажбурман, – дединоилож қўлларини ёйиб..

– Оғир вазифани зиммангизга олибсиз!

Анатолийнинг паст овозда айтган сўзи Баққолнинг қулоғига «менинг қўлимдан келмайди», деган маънода етиб борди. Шу сабабли руҳи тушиб кетди. Юзида боягги қувноқликдан асар қолмади. Буни синчков Анатолий ҳам дарров сезди.

– Мен сизга ишонгандим! – деди бироздан кейин минғирлаб Баққолбей.

– Очиғини айтсам, қуролни топиш қўлимдан келади. Бироқ уни чегарага етказиб келиш ва чегарадан ўтказиш вазифаларини зиммамга ололмайман. Ҳамёнингиздан анчагина пулни суғуриб олади.

– Шавла кетса кетсин, обрў кетмасин, азизим! Агар ўнта «Град»ни мен айтган одамнинг қўлига топширсак, ҳувуллаб қолган чўнтакларимизда миллионлар жаранглайди. Одамларимиз афғоннинг истаган жойидан худди карвонсаройдек кириб-чиқаверадилар. Мушугимизни пишт дейдиган, кимса топилмайди.

– Узоқни кўзлаб иш юритасиз-да, афэндим, – деди рус жилмайиб.

Бу табассум юқумли вирус каби Баққолга ҳам таъсир қилди. Унинг япалоқ башарасидан тушкунлик кўтарилди. Кўзлари ялтиради. Юрагига умид кирди.

– Мен фақат ўзимни эмас, сизнинг ҳам эртанги кунингизни ўйлайман, азизим. Ахир, сизсиз ҳеч ким эмаслигимни яхши тушунаман. Мен улардан оладиган энг қимматбаҳо «дори»лар фақат сизнинг қўлингиздан ўтади ва дунёнинг қора бозорларини гуллатади.

Анатолийни ўй олиб қочди. Чиндан ҳам, Баққолнинг толибонлар билан алоқани мустаҳкамлаши келгусидаги ишларининг ривожланиши учун дарча очади. Қора бо-

KITOBXON
BILIMLAR XAZINABONI

Bu tanishuv parchasidir. Asarning toʻliq versiyasi https://kitobxon.com/oz/asar/2942 saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ версияси https://kitobxon.com/uz/asar/2942 сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную версию можно найти на сайте https://kitobxon.com/ru/asar/2942